

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning

Bakgrund

Kommuner ska ha god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i verksamheter som bedrivs på entreprenad, det vill säga genom andra juridiska personer. Detta framgår av kommunallagens 8 kap 1 §. Enligt denna ska kommunfullmäktige besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Om kommunen har en resultatutjämningsreserv (RUR) ska riktlinjerna även omfatta regler för hantering av denna.

Dessa riktlinjer bör, enligt Sveriges kommuner och landsting, behandlas som ett separat beslutsärende och eftersom riktlinjerna handlar om långsiktighet bör man sträva efter en bred politisk förankring.

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning

Förutsättningar

Ekonomisk hushållning handlar om att styra ekonomin både i ett kortare och i ett längre tidsperspektiv. God ekonomisk hushållning kännetecknas enligt lagstiftningen av att en kommun med i princip obegränsad livslängd inte bör förbruka sin förmögenhet för täckande av löpande behov. Som allmän utgångspunkt för god ekonomisk hushållning gäller också att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service som konsumeras. Normalt sett ska ekonomin visa på ett positivt resultat på en nivå som gör att förmögenheten inte urholkas av inflation eller av för låg självfinansieringsgrad av investeringar. Målsättningen för nivåerna på exempelvis ekonomiskt resultat, skuldsättning och förmögenhet ska beslutas av varje enskild kommun.

Balanskravet innebär att intäkterna varje år måste överstiga kostnaderna, vilket också gäller vid upprättande av budgeten. Blir resultatet negativt måste det återställas inom tre år.

Kommunens förutsättningar

Lomma kommun har drygt 23 300 invånare och väntas bli 26.000 invånare till år 2030 det vill säga en ökning med ytterligare 12 %. Befolkningstillväxten har varit hög under en längre tid och väntas ligga på 1,0 - 1,5 % de närmaste åren. Bostadsproduktionen, och därmed inflyttningen, är omfattande och kommer att fortsätta.

Kommunen har en ung befolkningsstruktur, nästan 30 % är mellan 0-18 år. Drygt 50 % är mellan 19 och 64 år och drygt 20 % är 65 år och över. De flesta åldersgrupperna ökar i antal invånare under innevarande budgetperiod, 2016-2018.

Befolkningstillväxten och befolkningsstrukturen innebär ett hårt tryck på investeringsbehovet för både förskola och grundskola, men också inom särskilt boende. Utbyggnaden av nya stadsdelar och kommunens kustnära läge innebär också behov av investeringar i infrastruktur och miljö.

För att möjliggöra persontrafik på Lommabanan har kommunen tecknat medfinansieringsavtal med Trafikverket, vilket innebär att kommunen utöver att investera i egna anläggningar även medfinansierar statlig utbyggnad av infrastruktur.

Investeringsprogrammet har varit omfattande de senaste tio åren och uppgått till drygt 150 mnkr per år. Låneskulden uppgår till 510 mnkr vid utgången av 2015 och väntas enligt befintlig plan att uppgå till cirka 700 mnkr i slutet av 2018.

Ändringar i inkomstutjämnningen, från och med 2016, innebär en successiv ökning av kommunens kostnader i utjämnningssystemet med netto 20,3 mnkr och fick som konsekvens att kommunen ökat utdebiteringen med 40 öre (25,0 mnkr) till 19,64 kr.

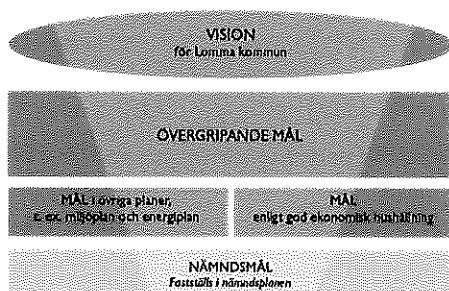
Kommunens principer för god ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige fastställer vision för kommunen på lång sikt och övergripande mål för varje mandatperiod. Bland dessa finns och ska finnas mål med koppling till god ekonomisk hushållning inom de olika målområdena, (för närvarande); kvalitet, hållbarhet, service och trygghet.

För Lomma kommun innebär god ekonomisk hushållning att kommande generationer inte ska betala för nuvarande generations överkonsumtion. I det mer *långsiktiga perspektivet* innebär detta att:

- Årets resultat ska åtminstone uppgå till 2 % av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.
- Nettokostnaderna får inte öka mer procentuellt än skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.
- Soliditeten ska i det längre perspektivet öka.
- Det egna kapitalet ska inflationssäkras – för att förmögenheten inte ska urholkas.
- Investeringarna ska i det längre perspektivet självfinansieras.

Kommunens målstruktur /styrning

Kommunfullmäktige fastställer Vision och i början av varje mandatperiod övergripande mål för sin verksamhet. Visionen har av naturliga skäl ett längre perspektiv, cirka 15 år, och de övergripande målen fastställs för aktuell mandatperiod.

Fullmäktige fastställer målområden som bryts ned i ett antal övergripande mål. De övergripande målen konkretiserar visionen och anger riktningen för arbetet inom olika målområden. De ska vara styrande för ambitionsnivån avseende nämndernas verksamhet. Nämnderna ska i sin tur besluta om nämndsmål som grundar sig på kommunens övergripande mål. Till nämndsmålen ska mätmetoder, nyckeltal eller andra verksamhetsmått tas fram som visar på de övergripande målens resultat. God ekonomisk hushållning innebär också att nämnderna bedriver

AB
L B

verksamheterna på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt inom ramen för beslutad budget.

Som stöd för bedömning om övergripande mål uppnås och om verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt sätt ska både *finansiella- och verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning* tas fram i budgeten – detta ställs som krav i lagstiftningen.

De finansiella målen finns för att betona att ekonomin är en restriktion för verksamhetens omfattning. De verksamhetsmässiga målen ska säkerställa att resurserna i verksamheten används till rätt saker och utnyttjas på ett effektivt sätt. Verksamheten ska bedrivas inom befintliga ekonomiska ramar även om detta kan medföra att de i budgeten angivna målen för verksamheten inte helt kan uppnås. Om det uppstår konflikt mellan ekonomiskt utrymme i budget och verksamhetsmål ska styrelsen/nämnden agera och prioritera så att budgetramen inte överskrids.

En bedömning om kommunens utveckling ligger i linje med god ekonomisk hushållning ska göras dels i årsredovisningen men även i delårsrapporten. God ekonomisk hushållning uppnås när såväl de finansiella målen som verksamhetsmålen i budgeten huvudsakligen är uppfyllda.

Nedanstående mål, från Budget 2016 och plan för ekonomin 2017-2018, är för närvarande de mål som fastställts enligt kommunallagen 8 kap 5§. Dessa ska i möjligaste mån vara sådana att de uppfyller målen i dessa riktlinjer som i 8 kap 1 § slår fast principer och avser det strategiska, mer långsiktiga perspektivet, det vill säga längre än budgetens treårsperspektiv.

Finansiella mål för åren 2016-2018

- Årets resultat ska uppgå till två procent (2016-2017) och en procent (2018) av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.
- Nettokostnaderna ska inte öka mer procentuellt än skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.
- Soliditeten ska åtminstone bibehållas.
- Det egna kapitalet ska inflationssäkras.

Verksamhetsmål för år 2016

- Den totala sjukfrånvaron i Lomma kommun ska minska.
- Lomma kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare.
- Kvaliteten i vården och omsorgen i äldreboendena ska förbättras, jämfört med föregående år.
- Andelen elever som är behöriga att läsa på något av de nationella gymnasieprogrammen efter att ha avslutat årskurs 9 i grundskolan ska uppgå till minst 95 %.
- Kommuninvånarnas nöjdhet med utbudet av kultur- och fritidsaktiviteter ska öka.
- Samtliga verksamheter ska minska sin energianvändning.
- Resultat från brukarenkät bygglov ska vara större än 80 %.

(grafer för måluppfyllnad vad gäller de finansiella målen samt nyckeltal för bedömning av verksamhetsmålen framgår av budgetdokumentet)

AB
K.B.

RESULTATUTJÄMNINGSRESERV

Reservering till resultatutjämningsreserv

Reservering får endast ske då det egna kapitalet inklusive ansvarsförbindelsen är positivt.

Reservering får ske med det belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger två procent av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.

En övre gräns för storleken på reserven fastställs och motsvarar fyra procent av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.

Disponering av resultatutjämningsreserv

Reserven har till syfte att utjämna kommunens skatteintäkter över en konjunkturcykel och får inte användas för annat syfte.

Under kortare perioder av svag skatteunderlagsutveckling kan finansiering upp till genomsnittlig nivå i riket de senaste tio åren ske genom disponering av reserven. Disponeringen ska täcka ett negativt balanskravsresultat till följd av lägre skatteunderlagsutveckling och ska ha till syfte att ge verksamheterna tid att genomföra nödvändiga åtgärder för anpassning.

För ett enskilt år får inte disponeras mer än motsvarande beloppet för sämre utveckling av skatteunderlaget jämfört med den genomsnittliga utvecklingen under den senaste tioårsperioden.

Reserven får användas för att nå upp till nollresultat eller så långt den räcker.